

Каляндар няразнаўчых дат на 2021 год

Грамадскія дзеячы

- 19 мая - 75 год** з дня нараджэння **Драко Валерыя Уладзіміравіча**, педагога, выдатніка народнай асветы, былога дэпутата Палаты прадстаўнікоў нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, уладжэнца в. Саўкова Доктаравіцкага сельскага Савета (19. 05. 1946)
- 23 мая - 90 год** з дня нараджэння **Мазалюкі Івана Міхайлавіча**, былога міністра прамысловага будаўніцтва, уладжэнца вёскі Яўсеевічы Грозаўскага сельскага Савета (23. 05. 1931)
- 27 ліпеня - 130 год** з дня нараджэння **Кандыбовіча Сымона Сцяпанавіча**, беларускага дзяржаўнага дзеяча, гісторыка, уладжэнца вёскі Старыца Слабада - Кучынскага сельскага Савета (21.07.1891 - 27. 09. 1972)
- 10 кастрычніка – 115 год** з дня нараджэння **Жалызніковіча Паўла Арсенавіча**, грамадска-палітычнага дзеяча Беларусі, уладжэнца вёскі Лешня Блеўчыцкага сельскага Савета (10. 10. 1906 - 6. 11. 1971)

Навукоўцы

- 9 студзеня - 80 год** з дня нараджэння **Емельянава Валерыя Нілавіча** савецкага і расійскага вучонага ў галіне гарэння гетэрагенных кандэнсатных сістэм, доктара тэхнічных навук, прафесара, уладжэнца г. Капыля (9. 01. 1941)
- 14 студзеня – 85 год** з дня нараджэння **Гурскага Антона Іванавіча**, кандыдата філалагічных навук, былога навуковага супрацоўніка Інстытута мастацтва этнаграфіі і фальклору, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь за ўдзел ў падрыхтоўцы многааўмскага навуковага выдання “Беларуская народная творчасць”, уладжэнца вёскі Лугавая Слабада-Кучынскага сельскага Савета (14.01. 1936 – 1. 07. 2016)
- 11 лютага - 135 год** з дня нараджэння **Казака Аляксея Захаравіча**, краязнаўцы, былога намесніка старшыні Цэнтральнага Бюро краязнаўства Інбелкульту БелАН, уладжэнца вёскі Бучаціна (11. 02. 1886 – 1. 09. 1938)
- 13 сакавіка - 200 год** з дня нараджэння **Красоўскага Антона Якаўлевіча** (Эдуарда-Антона) расійскага вучонага ў галіне гінекалогіі і акушэрства, педагога, грамадскага дзеяча, уладжэнца вёскі Грозава (13. 03. 1821 – 13. 04.1898)
- 14 сакавіка – 75 год** з дня нараджэння **Кавалені Аляксандра Аляксандравіча**, акадэміка-сакратара Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнай Акадэміі Навук Беларусі, доктара гістарычных навук, прафесара, лаўрэата прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь “За духоўнае адраджэнне” (2020), уладжэнца г. Капыля (14. 03. 1946)
- 2 красавіка - 50 год** з дня нараджэння **Соркінай Іны Валер’еўны**, гісторыка, кандыдата гістарычных навук, дацэнта, уладжэнкі г. Капыля (2. 04. 1971)
- 15 мая - 80 год** з дня нараджэння **Кісяля Віктара Паўлавіча**, рускага гісторыка і педагога, доктара гістарычных навук, уладжэнца вёскі Ст. Капыль Капыльскага сельскага Савета (15. 05. 1941)
- 15 мая - 85 год** з дня нараджэння **Галушкі Васіля Міхайлавіча**, вучонага ў галіне сельскагаспадарчых навук, члена-карэспандэнта Нацыянальнай Акадэміі Навук Беларусі і Акадэміі аграрных навук, уладжэнца вёскі Домантовічы Блеўчыцкага сельскага Савета (15. 05. 1936)
- 7 жніўня - 85 год** з дня нараджэння **Рылава Генадзя Пятровіча**, доктара сельскагаспадарчых навук, вядомага садода, уладжэнца вёскі Куцаўшчына Цімкавіцкага сельскага Савета (7. 08. 1936)

- 14 верасня - 95 год з дня нараджэння Шакуна Льва Міхайлавіча**, доктара філалагічных навук, прафесара, заслужанага работніка вышэйшай школы Беларусі, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі за вучэбны дапаможнік “Гісторыя беларускай мовы” (1986), ураджэнца вёскі Браткава (14. 09. 1926 – 6. 11. 1996)
- 27 верасня – 85 год з дня нараджэння Копціка Івана Канстанцінавіча**, беларускага вучонага-селекцыянера, доктара сельскагаспадарчых навук, заслужанага работніка сельскай гаспадаркі Беларусі, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь за вывядзенне сістэмы сартоў азімай пшаніцы і тэхналогіі вытворчасці зярна харчовага назначэння (1998), ураджэнца вёскі Рачкевічы Цімкавіцкага сельскага Савета (27. 09. 1936)
- 25 кастрычніка - 80 год з дня нараджэння Каляды Канстанціна Уладзіміравіча**, вучонага ў галіне раслінаводства, доктара сельскагаспадарчых навук, прафесара, ураджэнца вёскі Старыца (25. 10. 1941)
- 18 лістапада – 75 год з дня нараджэння Родчанкі Уладзіміра Віктаравіча**, расійскага вучонага ў галіне стварэння і эксплуатацыі лятальных апаратаў, доктара тэхнічных навук, прафесара, акадэміка Расійскай акадэміі касманаўтыкі імя К. Э. Цыялкоўскага, ураджэнца в. Агароднікі Цімкавіцкага сельскага Савета (18. 11. 1946)

Героі Сацыялістычнай Працы

- 23 жніўня - 95 год з дня нараджэння Макаронка Уладзіміра Аляксандравіча**, Героя Сацыялістычнай Працы (23. 08. 1926 – 29. 08. 1982)

Военачальнікі. Удзельнікі і героі Вялікай Айчыннай вайны. Воіны-інтэрнацыяналісты.

- 23 лютага - 65 год з дня нараджэння Вайцяховіча Валянціна Паўлавіча**, воіна-інтэрнацыяналіста, ураджэнца вёскі Дусаеўшчына Капыльскага сельскага Савета (23. 02. 1956 – 29. 05. 1982)
- 15 сакавіка - 115 год з дня нараджэння Торыка Мікалая Антонавіча**, віцэ-адмірала, ураджэнца вёскі Перавоз Доктаравіцкага сельскага Савета (15.03. 1906 -15. 04. 1999)
- 5 мая - 75 год з дня нараджэння Карповіча Аляксандра Аляксандравіча**, воіна-інтэрнацыяналіста, ураджэнца вёскі Выня Бабаўнянскага сельскага Савета (5. 05. 1946 – 13.06. 1982)
- 30 мая - 125 год з дня нараджэння Давідоўскага Івана Елізар’евіча**, генерал-лейтэнанта, ураджэнца вёскі Грозава (30. 05. 1896 – 15. 04. 1960)
- 15 жніўня – 110 год з дня нараджэння Драздовіча Вікенція Іосіфавіча**, Героя Савецкага Саюза, ураджэнца вёскі Навасёлкі Бабаўнянскага сельскага Савета (15. 08. 1911 – 3. 12. 1942)
- 26 жніўня - 105 год з дня нараджэння Радкевіча Аляксандра Іванавіча**, Героя Савецкага Саюза, ураджэнца вёскі Балгавічы Грозаўскага сельскага Савета (26. 08. 1916 – 17. 10. 1957)
- 29 верасня - 65 год з дня нараджэння Булата Генадзя Мечыслававіча**, воіна-інтэрнацыяналіста, ураджэнца вёскі Душава Пацейкаўскага сельскага Савета (29. 09. 1956 - 25. 12. 1979)

Пісьменнікі. Паэты. Літаратуразнаўцы

- 2 лютага - 185 год з дня нараджэння Мэнделе Мойхер - Сфорыма (Саламона Майсеевіча Абрамовіча),** пісьменніка, класіка яўрэйскай літаратуры, ураджэнца г. Капыля (1. 02. 1836 – 8. 12. 1917)
- 15 лютага – 85 год з дня нараджэння Чарніковіча Мікалая Васільевіча,** пісьменніка, ураджэнца вёскі Смалічы Бучацінскага сельскага Савета (15. 02. 1936)
- 28 лютага - 90 год з дня нараджэння Падневіча Рыгора Фёдаравіча,** літаратара, ураджэнца вёскі Бучаціна (28. 02. 1931)
- 11 сакавіка - 150 год з дня нараджэння Лобіка Лявона Сцяпанавіча,** беларускага паэта і публіцыста, ураджэнца вёскі Кукавічы Цімкавіцкага сельскага Савета (11. 09. 1871 - 1918)
- 24 ліпеня 110 год з дня нараджэння Анатоля Астрэйкі ,** беларускага паэта, ураджэнца вёскі Пясочнае (24. 07. 1911 - 23. 08. 1978)
- 18 жніўня - 75 год з дня нараджэння Марціновіча Алеся Андрэевіча,** літаратуразнаўцы, крытыка, публіцыста, Лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь і Нацыянальнай літаратурнай прэміі ў намінацыі (“Проза”, заслужанага дзеяча культуры Рэспублікі Беларусь (18. 08. 1946)
- 15 снежня - 100 год з дня нараджэння Аляксандравіча Сцяпана Хусейнавіча,** літаратуразнаўцы, крытыка і публіцыста, ураджэнца г. Капыля (15. 12. 1921 – 1. 05. 1986)
- 21 снежня - 130 год з дня нараджэння Падгорскага-Аколава Леанарда,** польскага паэта, ураджэнца вёскі Дусаеўшчына Капыльскага сельскага Савета (21.12.1891 – 4. 01. 1957)

Дзеячы культуры, мастацтва, спорту

- 27 лютага - 95 год з дня нараджэння Чыркуна Міхаіла Пятровіча,** дзеяча культуры, педагога, заслужанага работніка культуры, ураджэнца вёскі Браткава (27. 02. 1926 -22. 02. 2000)
- 1 сакавіка - 90 год з дня нараджэння Пасюкевіча Уладзіміра Маркавіча,** мастака, педагога, заслужанага дзеяча мастацтва Беларусі, ураджэнца г. Капыля (1.03. 1931 - 15. 05. 2009)
- 8 сакавіка - 120 год з дня нараджэння Серады Аляксандры Сямёнаўны,** майстра народнага ткацтва, ураджэнкі вёскі Лешня (8. 03. 1901 - 3. 06. 1981)
- 12 красавіка – 90 год з дня нараджэння Пятровіча Сяргея Астапавіча,** беларускага тэатразнаўцы, акцёра Тэатра юнага гледача, некаторы час быў намеснікам Міністра культуры Беларускай ССР, ураджэнца г. Капыля (12. 04. 1931 – 6. 10. 1981)
- 23 сакавіка - 85 год з дня нараджэння Бранавіцкага Віліуса Іванавіча,** заслужанага дзеяча культуры Беларусі, ураджэнца г. Капыля (23.03. 1936 – 15. 12. 2004)
- 16 красавіка - 65 год з дня нараджэння Гладкай Валянціны Фёдараўны,** спявачкі, стваральніцы, мастацкага кіраўніка, салісткі народнага фальклорна-этнаграфічнага ансамбля “Неруш”, заслужанага дзеяча культуры Беларусі, ураджэнкі вёскі Праснакі (16. 04. 1956)
- 6 чэрвеня - 95 год з дня нараджэння Пятровіча Генадзя Уладзіміравіча,** беларускага спевака, заслужанага артыста Беларусі, які спяваў у хоры Дзяржаўнага тэатра оперы і балета Беларусі да 1995 года, ураджэнца вёскі Дусаеўшчына (6. 06. 1926 -2008)
- 10 верасня - 90 год з дня нараджэння Кныша Рамуальда Іванавіча,** беларускага трэнера па спартыўнай гімнастыцы, заслужанага дзеяча фізічнай культуры Беларусі, ураджэнца г. Капыля (10. 09. 1931)

- 13 кастрычніка - 100 год з дня нараджэння Пешкура Івана Іванавіча**, мастака тэатра, жывапісца (па яго эскізах былі пашыты сцэнічныя касцюмы для “Песняроў”, ён прымаў удзел у афармленні спектакляў Цімкавіцкага народнага тэатра), урадженца вёскі Вострава Блеўчыцкага сельскага Савета (10. 12. 1921 - 12. 10. 1980)
- 2021 - 70 год з дня нараджэння Рацько Леаніда**, беларускага мастака дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва (мастацкая апрацоўка металу), дызайнера і жывапісца, урадженца вёскі Кель Капыльскага сельскага Савета (1951)
- 2021 - 150 год з дня нараджэння Шкляра Яфрэма Ільіча**, савецкага і яўрэйскага кампазітара, дырыжора, музыканта, педагога, урадженца вёскі Цімкавічы (1871 -1943)
- 2021 - 140 год з дня нараджэння Мяшэчак Аляксандры Нічыпараўны**, майстра народнага ткацтва, урадженкі вёскі Быстрыца (1881 - 24. 06. 1982)
- 2021 - 125 год з дня нараджэння Кіш Алены Андрэеўны**, беларускай самадзейнай мастачкі (1896 -1949)

У 2021 годзе спаўняецца:

- 20 студзеня - 120 год як у Капылі было адкрыта народнае вучылішча** (20. 01. 1901)
- 21 лютага - 90 год ААТ “Старыца-Агра” і 20 год як было прынята рашэнне аб пераўтварэнні калектыўна-долевай гаспадаркі “Новы свет” у адкрытае акцыянернае таварыства “Старыца-Агра”** (21. 02. 1931, 21.02. 2001)
- 22 лютага - 60 год як быў утвораны саўгас “Крыніца”** (зараз сельскагаспадарчы філіял “Крыніца” ААТ “Мінскрамбуд”) (22. 02. 1961)
- Сакавік, 2021 - 65 год Капыльскаму раённаму цэнтру культуры** (сакавік, 1956)
- 11 мая - 60 год як было заснавана раённае прадпрыемства па вытворча-тэхнічнаму абслугоўванню аграпрамысловага комплексу** (з 2001 года - ААТ “Капыльскі райаграсервіс”) (11. 05. 1961)
- Чэрвень, 2021 - 75 год як ў Капылі было створана інвентарызацыйна-тэхнічнае бюро** (чэрвень, 1946)
- Першая субота ліпеня - 95 год з дня заснавання Капыльскага РАЙПО**
- Ліпень, 2021 - 70 год як быў створаны калгас “Памяць Леніна”** (з 2004 года – філіял “Вялікая Раёўка” ААТ “Крыніца”) (ліпень, 1951)
- Ліпень, 2021 – 155 год Спаса-Вазнясенскай царкве ў Капылі** (1866)
- Апошняя субота жніўня - 1015 год з дня заснавання горада Капыля і першага пісьменнага ўпамінавання аб ім ў Статутнай грамаце аб стварэнні Тураўскай епіскапіі. Тут упамінанне аб Капылі з 6513 года (1006 год ад ражства Хрыстова) (1006)**
- 1 верасня - 20 год ДУА “Гімназія № 1 г. Капыля”** (1. 09. 2001)
- 5 верасня - 10 год як рашэннем Капыльскага райвыканкама ад 5.09. 2011 № 120 быў прыняты гімн горада Капыля і Капыльскага раёна:** музыка Сяргея Ждановіча, словы М. Кожуха, С. Ждановіча (5. 09. 2011)
- 28 снежня - 15 год як была здана ў эксплуатацыю радыётэлевізійная перадаючая станцыя** (28. 12. 2006)
- 2021 - 540 год з дня пакарання смерцю Алелькавіча Міхаіла князя Слуцкага і Капыльскага за арганізацыю змовы супраць Вялікага князя Літоўскага Казіміра** (1481)
- 2021 - 515 год як татарам быў нанесены сакрушальны ўдар з вялікай колькасцю палонных. У Капылі, Слуцку, Нясвіжы, Клецку, Уздзе былі створаны**

спецыяльныя татарскія калоніі. Патомкі заваёўнікаў і сёння жывуць у гэтых мясцовасцях **(1506)**

- 2021 - 205 год як ў Капылі адкрылася царкоўна-прыходская школа (1816)**
2021 - 110 год як ў Капылі быў пабудаваны паравы млын (1911)
2021 - 85 год як ад г. Слуцка была пракладзена чыгунка на захад ад вёскі Цімкавічы (1936)
2021 - 85 год як ў Цімкавічах была створана МТС (1936)
2021 - 70 год з дня стварэння ансамбля народных інструментаў “Капыльскія дудары” (1951)
2021 - 15 год аграгарадкам Цімкавічы і Старыца (2006)

Пры складанні спіса “Старонкі гісторыі Капыльшчыны” былі выкарыстаны наступныя матэрыялы:

1. Беларуская энцыклапедыя: У18 т. – Мінск.: БелЭн, 1996. – 2002
2. Беларусь: Энцыкл. даведнік. – Мінск: БелЭн, 1995.- 799 с.
3. Бельскі, А. Тут іх карані і вытокі: вядомыя людзі з Капыльшчыны ў свеце.- Мінск: Рэдакцыя часопіса “Роднае слова”, 2014.- 71 с.
4. Бельскі, А. Тут наша радзіма: вядомыя людзі з Капыльшчыны ў Беларусі і свеце /Алесь Бельскі. – Мінск:Выдавец Зміцер Колас, 2018. -152 с.
5. Марціновіч, А. Душа рвецца сюды/ Алесь Марціновіч.- Мінск: Беларусь, 2020.- 224 с. – (Падарожжа па родным краі)
6. Минская область: энциклопедия в 2 т.- Мінск: БелЭн, 2007
7. Памяць:Капыльскі раён: гісторыка-дак. хронікі гарадоў і раёнаў Беларусі. – Мінск: Бел навука, 2001. - 638 с.
8. Звесткі з установы “Дзяржаўныя занаальны архіў” г. Слуцк

Каляндар складзены метадыстам аддзела
бібліятэчнага маркетынгу Наталляй Гурло